

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Кзз 1108/2014
03.12.2014. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Невенке Важић, председника већа, Веска Крстајића, Биљане Синановић, Милунке Цветковић и Горана Чавлине, чланова већа, са саветником Врховног касационог суда Снежаном Лазин, као записничарем, у кривичном предмету окривљеног В.С. и др., због продуженог кривичног дела злоупотреба положаја одговорног лица из члана 234. став 3. у вези става 1. Кривичног законика у вези члана 61. Кривичног законика и др., одлучујући о захтеву за заштиту законитости браниоца окривљеног В.С. - адвоката М.В., поднетом против правноснажних пресуда Вишег суда у Краљеву 2К.4/10 од 03.02.2014. године и Апелационог суда у Крагујевцу Кж.1-516/14 од 09.06.2014. године, у седници већа одржаној дана 03.12.2014. године, једногласно, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснован захтев за заштиту законитости браниоца окривљеног В.С. - адвоката М.В., поднет против правноснажних пресуда Вишег суда у Краљеву 2К.4/10 од 03.02.2014. године и Апелационог суда у Крагујевцу Кж.1-516/14 од 09.06.2014. године, у односу на повреде закона из члана 438. став 1. тачка 1) Законика о кривичном поступку и члана 439. тачка 2) Законика о кривичном поступку у вези члана 61. Кривичног законика, док се у осталом делу захтев за заштиту законитости браниоца окривљеног **ОДБАЦУЈЕ**.

Образложење

Пресудом Вишег суда у Краљеву 2К.4/10 од 03.02.2014. године у ставу I изреке окривљени В.С. оглашен је кривим због извршења продуженог кривичног дела злоупотреба положаја одговорног лица из члана 234. став 3. у вези става 1. КЗ и продуженог кривичног дела злоупотреба овлашћења у привреди из члана 238. став 2. у вези става 1. тачка 3) и 4) КЗ, па су му за наведена кривична дела претходно утврђене појединачне казне и то за кривично дело из члана 234. став 3. у вези става 1. КЗ казна затвора у трајању од 3 године, а за кривично дело из члана

238. став 2. у вези става 1. тачка 3) и 4) КЗ казна затвора у трајању од 5 година и затим је осуђен на јединствену казну затвора у трајању од 6 (шест) година у коју му се урачунава време проведено у притвору од 09.11.2004. године до 09.02.2005. године.

Истом пресудом према окривљеном је изречена мера безбедности забране вршења позива, делатности и дужности везано за располагање, коришћење, управљање или руковање туђом имовином у трајању од 6 (шест) година од правноснажности пресуде, а време проведено у затвору не урачунава се у време трајања ове мере. Одређено је да се одузима имовинска корист прибављена кривичним делом и то од окривљеног В.С. у износу од 3.575.000,00 динара, од предузећа Ј. ДОО К. у износу од 7.306.852,30 динара и од М. б. сада К. А. а.д. Н.С. у износу од 5.103.080,00 динара, те су сви обавезани да ове новчане износе уплате у буџет Републике Србије у року од 15 дана од правноснажности пресуде. Оштећено предузеће П. К., чији је правни следбеник предузеће А. из К., је ради остваривања имовинскоправног захтева упућено на парнични поступак. Окривљени је обавезан да плати суду паушал у износу од 20.000,00 динара, као и трошкове кривичног поступка у износу о којем ће бити одлучено посебном одлуком, а све у року од 15 дана од дана правноснажности пресуде.

У ставу II изреке пресуде је према окривљенима В.С. и Љ.С., на основу члана 422. тачка 3) ЗКП, одбијена оптужба и то да је окривљени В.С. извршио три кривична дела фалсификовање службене исправе из члана 357. став 3. у вези става 1 КЗ, а окривљена Љ.С. продужено кривично дело злоупотреба положаја одговорног лица из члана 234. став 2. у вези става 1. КЗ. Одређено је да трошкови узроковани вођењем кривичног поступка против окривљене Љ.С., а о којима ће бити одлучено посебном одлуком, падају на терет буџетских средстава.

Пресудом Апелационог суда у Крагујевцу Кж.1-516/14 од 09.06.2014. године делимично је усвојена жалба браниоца окривљеног В.С. и преиначена је пресуда Вишег суда у Краљеву 2К.4/10 од 03.02.2014. године у ставу I изреке у осуђујућем делу и то само у делу одлуке о кривичној санкцији, тако што је Апелациони суд у Крагујевцу окривљеном В.С. за продужено кривично дело злоупотреба положаја одговорног лица из члана 234. став 3. у вези става 1. КЗ у вези члана 61. КЗ утврдио казну затвора у трајању од 2 године, а за продужено кривично дело злоупотреба овлашћења у привреди из члана 238. став 2. у вези става 1. тачка 3) и 4) КЗ у вези члана 61. КЗ му утврдио казну затвора у трајању од 1 године и затим га је применом одредаба чланова 4, 42, 45, 54, 60. и 63. КЗ осудио на јединствену казну затвора у трајању од 2 (две) године и 6 (шест) месеци у коју му се урачунава време проведено у притвору почев од 09.11.2004. године до 09.02.2005. године. Окривљеном је сходно одредби члана 85. КЗ изречена мера безбедности забране вршења позива, делатности и дужности везаних за располагање, коришћење, управљање и руковање туђом имовином у трајању од 2 (две) године и 6 (шест) месеци, с тим што се време проведено у затвору не урачунава у време трајања ове мере. Жалба Вишег јавног тужиоца у Краљеву и

жалба браниоца окривљеног у осталом делу су одбијене као неосноване и првостепена пресуда је у непреиначеном делу потврђена, док је у ставу II изреке у одбијајућем делу првостепена пресуда остала непромењена.

Против наведених правноснажних пресуда захтев за заштиту законитости поднео је бранилац окривљеног В.С. - адвокат М.В. због битне повреде одредаба кривичног поступка из члана 438. став 1. тачка 1) ЗКП и повреде кривичног закона из члана 439. тачка 2) ЗКП, а из образложења захтева произилази да се правноснажне пресуде побијају и због повреде кривичног закона из члана 439. тачка 1) ЗКП, са предлогом да Врховни касациони суд у целини преиначи правноснажне пресуде Вишег суда у Краљеву 2К.4/10 од 03.02.2014. године и Апелационог суда у Крагујевцу Кж.1-516/14 од 09.06.2014. године и окривљеног В.С. ослободи од оптужбе или да укине у целини пресуду Апелационог суда у Крагујевцу Кж.1-516/14 од 09.06.2014. године и предмет врати Апелационом суду у Крагујевцу на поновно суђење, те да одреди да се извршење пресуде Вишег суда у Краљеву 2К.4/10 од 03.02.2014. године преиначене пресудом Апелационог суда у Крагујевцу Кж.1-516/14 од 09.06.2014. године одложи до одлуке по захтеву у смислу одредбе члана 488. став 3. ЗКП.

Врховни касациони суд је доставио примерак захтева за заштиту законитости Републичком јавном тужиоцу сходно одредби члана 488. став 1. Законика о кривичном поступку, те је у седници већа коју је одржао у смислу члана 490. ЗКП, без обавештавања Републичког јавног тужиоца и браниоца окривљеног, сматрајући да њихово присуство није од значаја за доношење одлуке (члан 488. став 2. ЗКП), размотрио списе предмета и правноснажне пресуде против којих је захтев за заштиту законитости поднет, па је након оцене навода изнетих у захтеву, нашао:

Захтев за заштиту законитости је неоснован у делу који се односи на повреду закона из члана 439. тачка 2) ЗКП у вези члана 61. КЗ и члана 438. став 1. тачка 1) ЗКП, док је у осталом делу захтев одбачен.

Указујући на повреду кривичног закона из члана 439. тачка 2) ЗКП у вези члана 61. КЗ бранилац окривљеног у захтеву за заштиту законитости истиче да је у погледу кривичних дела која су предмет оптужбе примењен закон који се не може применити и то Кривични законик („Службени гласник РС“ бр. 85/2005 и 88 од 14.10.2005. године) који је ступио на снагу дана 01.01.2006. године, па ни институт продуженог кривичног дела из члана 61. тог закона, обзиром да се не ради о институту који у конкретном случају доводи до блажег положаја окривљеног, па самим тим Кривични законик није блажи од Кривичног закона Републике Србије („Службени гласник СРС“ бр. 26/77, ... „Службени гласник РС“ бр. 16/90, ... 39/03 од 11.04.2003.године). Ово, имајући у виду да примена члана 61. став 5. КЗ и само сабирање износа имовинске користи прибављене појединачним радњама, по мишљењу браниоца, представља околност која доводи до тога да је Кривични законик тежи по учиниоца од Кривичног закона Републике

Србије који је важио у време извршења радњи које се стављају на терет окривљеном и за које је оглашен кривим, а који закон није познавао институт продуженог кривичног дела, већ се пракса судова у односу на продужено кривично дело сводила на конструкцију продуженог дела само ако је то било у корист окривљеног.

Изнети наводи захтева се, по оцени Врховног касационог суда, не могу прихватити као основани, из следећих разлога:

Нижестепени судови су правилно применили Кривични законик као блажи за окривљеног од Кривичног закона Републике Србије који је важио у време извршења радњи за које је окривљени оглашен кривим, правилно налазећи да је институт продуженог кривичног дела из члана 61. Кривичног законика у конкретном случају повољнији за окривљеног. Ово због тога што и само за себе дело описано под тачком а)-1) изреке првостепене пресуде садржи сва битна обележја квалификованог облика кривичног дела злоупотреба положаја одговорног лица из члана 234. став 3. у вези става 1. КЗ, јер вредност прибављене имовинске користи прелази износ од 1.500.000,00 динара. Друга радња описана под тачком а)-2) садржи сва битна обележја квалификованог облика кривичног дела злоупотреба положаја одговорног лица из члана 234. став 2. у вези става 1. КЗ, јер прибављена имовинска корист прелази износ од 450.000,00 динара, а обе радње, иако садрже све елементе два појединачна кривична дела, улазе у састав једног продуженог кривичног дела за које је окривљени оглашен кривим. Иако висина имовинске користи представља збир износа остварених појединачним радњама, правна квалификација продуженог кривичног дела у конкретном случају одговара и радњи једног појединачног дела, јер би окривљени за радње описане под тачком а)-1) био оглашен кривим за квалификовано кривично дело из члана 234. став 3. у вези става 1. КЗ. Због тога се неосновано захтевом браниоца окривљеног указује да је сабирање новчаних износа прибављене имовинске користи довело до тога да продужена кривична дела добију тежу квалификацију у односу на појединачна кривична дела која су њима обухваћена. У конкретном случају, примена института продуженог кривичног дела из члана 61. КЗ представља погодност за окривљеног, из разлога што он није оглашен кривим за два кривична дела, већ само за једно кривично дело ближе означено под тачком а) изреке првостепене пресуде. Примена института продуженог кривичног дела је повољнија за окривљеног и код продуженог кривичног дела злоупотреба овлашћења у привреди из члана 238. став 2. у вези става 1. тачка 3) и 4) КЗ ближе описаног под тачкама б)-3), 4), 5), 6) и 7) изреке првостепене пресуде, из разлога што окривљени није оглашен кривим за пет кривичних дела, већ само за једно кривично дело, те су наводи захтева браниоца окривљеног да је у погледу кривичног дела које је предмет оптужбе примењен закон који се не може применити и овде неосновани.

Поред тога, по оцени овога суда, неосновани су и наводи захтева за заштиту законитости браниоца окривљеног у делу у којем се указује да су

правноснажне пресуде донете уз битну повреду одредаба кривичног поступка из члана 438. став 1. тачка 1) ЗКП, истицањем да би, пошто се радње окривљеног не могу квалификовати као радње кривичног дела у продуженом трајању, свака радња одвојено за себе застаревала, па би тако застарела и радња описана под тачком а)-2) изреке пресуде, будући да је датум извршења ове радње 11.05.2004. године и да је остварена имовинска корист испод 1.500.000,00 динара, а у ком случају би апсолутна застарелост кривичног гоњења за ову радњу наступила у року од 10 година.

Поред чињенице да је примена института продуженог кривичног дела из члана 61. КЗ у конкретном случају повољнија за окривљеног, радње извршења продуженог кривичног дела изгубиле су кривичноправну самосталност и не могу се посматрати одвојено у смислу рачунања када наступа апсолутна застарелост кривичног гоњења већ се ток и рокови застарелости посматрају у односу на кривично дело као целину, па су неосновани наводи захтева браниоца окривљеног у погледу наступања апсолутне застарелости кривичног гоњења само у односу на једну радњу која је ушла у састав продуженог кривичног дела. Из тих разлога не стоји ни битна повреда одредаба кривичног поступка из члана 438. став 1. тачка 1) ЗКП на коју се неосновано у захтеву указује.

Захтев за заштиту законитости браниоца окривљеног В.С. у осталом делу је одбачен.

Наиме, бранилац окривљеног у осталом делу захтева наводи да кривично дело ближе описано под тачком а)-1) изреке пресуде није кривично дело, јер недостаје битан елемент кривичног дела и то прибављање противправне имовинске користи, а што би по оцени овога суда представљало повреду кривичног закона из члана 439. тачка 1) ЗКП у вези члана 234. КЗ због које је подношење захтева дозвољено окривљеном. Међутим, бранилац ову повреду закона суштински образлаже тако што оспорава и полемиче са чињеничним утврђењима у правноснажним одлукама и указује на погрешну оцену доказа, истицањем да окривљени није могао да себи оствари противправну имовинску корист у износу од 2.500.000,00 динара, јер тај износ физички никада није био у његовом притежању, нити на његовом рачуну, обзиром да је уговор о продаји предузећа П. а.д. раскинут и да окривљеном као купцу није враћен никакав износ који је на име продајне цене уплатио, а који наводи, у битном представљају оспоравање утврђеног чињеничног стања и оцене доказа у правноснажним одлукама.

Одредбом члана 485. став 4. ЗКП ограничено је право окривљеног (дакле и његовог браниоца сходно одредби члана 71. тачка 5. ЗКП) на подношење захтева за заштиту законитости у погледу разлога због којих могу поднети овај ванредни правни лек и то таксативним набрајањем повреда које су учињене у првостепеном поступку и поступку пред апелационим односно другостепеним судом (члан 74,

члан 438. став 1. тачка 1) и 4) и тачка 7) до 10) и став 2. тачка 1), члан 439. тачка 1) до 3) и члан 441. став 3. и 4.).

Имајући у виду да бранилац окривљеног у осталом делу захтева за заштиту законитости као разлог побијања правноснажних пресуда, само формално означава повреду закона због које је подношење захтева дозвољено, а да суштински указује на погрешно и непотпуно утврђено чињенично стање и погрешну оцену доказа, а што не представља разлог због којег је у смислу одредбе члана 485. став 4. ЗКП дозвољено подношење захтева за заштиту законитости окривљеном и његовом браниоцу, а због повреде закона, то је Врховни касациони суд захтев браниоца окривљеног у овом делу одбацио као недозвољен.

Поред тога, захтев за заштиту законитости браниоца окривљеног је одбачен и у делу у коме бранилац окривљеног указује на повреду закона из члана 439. тачка 2) ЗКП у вези члана 234. КЗ, обзиром да је у том делу захтев поднет због повреде закона која није од значаја за правилну или уједначену примену права.

Наиме, бранилац окривљеног указујући на повреду закона из члана 439. тачка 2) ЗКП у вези члана 234. КЗ истиче да окривљени не може да одговара за кривично дело злоупотреба положаја одговорног лица из члана 234. став 3. у вези става 1. КЗ за које је оглашен кривим, јер је то потпуно ново кривично дело прописано Законом о изменама и допунама Кривичног законика од 24.12.2012. године, које није било прописано као кривично дело у време извршења радњи и самим тим је његова ретроактивна примена забрањена.

Међутим, имајући у виду да је одредбом члана 486. став 2. ЗКП прописано да о захтеву за заштиту законитости који је поднет због повреде закона (члан 485. став 1. тачка 1.) Врховни касациони суд одлучује само ако сматра да је реч о питању од значаја за правилну или уједначену примену права, те имајући при томе у виду да је бранилац окривљеног указао на повреду кривичног закона из члана 439. тачка 2) ЗКП у вези члана 234. КЗ, а која повреда закона је идентична повреди о којој се Врховни касациони суд већ изјаснио у својим пресудама Кзз 384/2014 од 08.05.2014. године, Кзз 460/2014 од 21.05.2014. године (које пресуде су доступне лицима која имају правни интерес), а којима је о истоветном правном питању већ одлучено и одбијени су као неосновани захтеви за заштиту законитости бранилаца окривљених доношењем мериторне одлуке о питању од значаја за правилну примену права, то по налажењу Врховног касационог суда изнета повреда закона није од значаја за правилну или уједначену примену права.

Са изнетих разлога, налазећи да побијаним пресудама нису учињене повреде закона на које се неосновано указује захтевом за заштиту законитости браниоца окривљеног В.С. - адвоката М.В., Врховни касациони суд је на основу члана 491. став 1. ЗКП захтев у односу на ове повреде одбио као неоснован, док је

у осталом делу на основу члана 487. став 1. тачка 2) и 4) ЗКП и чланова 485. став 4. и 486. став 2. ЗКП захтев одбацио и одлучио као у изреци пресуде.

Записничар-саветник
Снежана Лазин,с.р.

Председник већа-судија
Невенка Важић,с.р.